

ПРИМЕНА ЧЛАНА 79. СТАВ 1. ЗАКОНА О МАЛОЛЕТНИМ УЧИНИОЦИМА
КРИВИЧНИХ ДЕЛА И КРИВИЧНОПРАВНОЈ ЗАШТИТИ МАЛОЛЕТНИХ ЛИЦА

Одредба члана 79. став 1. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица примењује се у поступку који се води према малолетнику, а не и у поступку према млађем пунолетном лицу.

Из образложења:

„Правноснажном пресудом Вишег суда у ставу II изреке према окривљеном је због извршења кривичног дела насилничко понашање из члана 344. став 2. у вези става 1. КЗ, на основу чланова 1, 3, 11, 12, 21, 41. и 67. став 2. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, изречена васпитна мера упућивање у васпитно-поправни дом у коме ће остати најмање 6 (шест) месеци, а највише 4 (четири) године, а у коју му се урачунава време проведено у притвору и по мери забрана напуштања стана у периоду од 02.03.2023. године до 29.09.2023. године, с тим што ће суд на сваких 6 месеци разматрати да ли постоје основи за обуставу извршења мере или за њену замену другом васпитном мером.

Истом пресудом оштећени су за остваривање имовинскоправног захтева упућени на парницу. Окривљени је обавезан да оштећенима плати трошкове које су имали за ангажовање пуномоћника – адвоката током поступка, а о којим трошковима ће суд накнадно донети посебно решење. Окривљени је обавезан и да на име трошкова кривичног поступка солидарно са НН окривљеним плати Вишем јавном тужилаштву износ од 207.462,97 динара, а суду износ од 8.664,00 динара, као и да на име паушала плати суду износ од 10.000,00 динара, а све у року од 15 дана по правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Указујући на повреду закона из члана 441. став 4. ЗКП, бранилац окривљеног у поднетом захтеву истиче да је побијаном правноснажном пресудом, у делу одлуке о трошковима кривичног поступка, на штету окривљеног повређена одредба члана 79. став 1. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица. Наиме, по ставу браниоца, како је суд применио одредбу члана 41. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица и окривљеном за извршено кривично дело изрекао васпитну меру упућивање у васпитно-поправни дом у коме ће остати најмање 6 месеци, а највише 4 године, а не казну, то је стога суд у конкретном случају требало да у односу на окривљеног примени и одредбу члана 79. став 1. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица и да одреди да трошкови кривичног поступка у односу на окривљеног падају на терет буџетских средстава, а не да пресудом обавезе окривљеног да солидарно са НН окривљеним сноси трошкове кривичног поступка који су настали пред Вишим јавним тужилаштвом и Вишим судом, те да сноси трошкове оштећених на име ангажовања пуномоћника током поступка, као и трошкове на име судског паушала.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Одредбом члана 3. став 1. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица је прописано да је малолетник лице које је у време извршења кривичног дела навршило 14 година, а није навршило 18 година. Ставом 4. истог члана је прописано да је млађе пунолетно лице оно лице које је у време

извршења кривичног дела навршило 18 година, а у време суђења није навршило 21 годину и испуњава остале услове из члана 41. овог закона.

Одредбом члана 46. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица је прописано да се одредбе овог закона примењују у поступку према лицима за која постоји основана сумња да су извршила кривично дело као малолетници, а у време покретања поступка, односно суђења нису навршила 21 годину. Одредбе чланова 48-50, чланова 53-56, чланова 64. и 66, члана 68. став 1. и чланова 75. и 76. овог закона примењују се у поступку према млађем пунолетном лицу ако се до почетка главног претреса, на основу испитивања личности тог лица, установи да долази у обзир да му се изрекне васпитна мера из члана 41. овог закона.

Одредбом члана 79. став 1. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица прописано је да суд може малолетника обавезати на плаћање трошкова кривичног поступка и на испуњење имовинскоправног захтева само ако је малолетнику изрекао казну. Ако је према малолетнику изречена васпитна мера или је поступак обустављен, трошкови поступка падају на терет буџетских средстава, а оштећени се ради остваривања имовинскоправног захтева упућује на парнични поступак.

Из напред цитираних одредби Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, по налажењу Врховног суда, произилази да се одредба члана 79. став 1. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, на чију повреду указује бранилац окривљеног, примењује само у поступку према малолетнику, а не и у поступку према млађем пунолетном лицу. Имајући у виду наведено, без обзира на околност што је нижестепени суд у конкретном случају применио одредбу члана 41. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица и окривљеном, као млађем пунолетном лицу, за извршено кривично дело изрекао васпитну меру упућивање у васпитно-поправни дом, а на чије изрицање суд није обавезан по закону, већ је то ствар његове оцене у сваком конкретном случају, по налажењу Врховног суда, нижестепени суд правилно није у делу одлуке о трошковима кривичног поступка који се односи на окривљеног применио одредбу члана 79. став 1. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица и одредио да трошкови кривичног поступка у односу на овог окривљеног падају на терет буџетских средстава, већ је правилно побијаном правноснажном пресудом обавезао окривљеног да плати трошкове кривичног поступка.“

(Из пресуде Врховног суда Кзз 1095/24 од 11.09.2024. године)